

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

NOWE Słowa na start!, klasa 7

Semestr I

1. Prezentowane wymagania edukacyjne są zgodne z treściami zawartymi w powyższym podręczniku do klasy siódmej. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.
2. W powyższych wymaganiach edukacyjnych uwzględnia się również sprawdziany, prace klasowe, kartkówki, dłuższe i krótsze prace redakcyjne, prace na lekcji, projekty, innowacje, które podlegają kryteriom oceniania zawartym w przedmiotowych zasadach oceniania.
3. Kolejność realizacji tematów lekcji uzależniona będzie od potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów oraz dostępności lektur w zasobach biblioteki szkolnej.

Numer i temat lekcji	Wymagania na ocenę dopuszczającą Uczeń :	Wymagania na ocenę dostateczną Uczeń spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń spełnia wymagania na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń spełnia wymagania na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, oraz:
1. Lekcja organizacyjna	• Zapoznaje się z wymaganiami edukacyjnymi oraz zasadami BHP na lekcji j. polskiego. • Zapoznaje się z regulaminem pracowni polonistycznej.				
2. Charaktery	• opisuje obraz • nazywa barwy użyte przez artystę	• przedstawia skojarzenia związane z obrazem • wyraża swoją opinię na temat obrazu	• interpretuje znaczenie barw • wyjaśnia, dlaczego na obrazie są dwa wizerunki tego samego mężczyzny	• interpretuje tytuł obrazu • interpretuje przesłanie obrazu w kontekście prawdy o człowieku	• dyskutuje na temat przyczyn postrzegania tej samej osoby na różne sposoby • porównuje obraz z innymi tekstami kultury podejmującymi temat postrzegania człowieka z różnych perspektyw
3. Wytrzymalność	• omawia treść fragmentów tekstu • określa rodzaj literacki utworu • określa rodzaj narracji	• charakteryzuje główną bohaterkę utworu • omawia postawy pozostałych bohaterów utworu	• omawia sposób przedstawienia opisanej historii w artykułach prasowych	• omawia wpływ narracji na odbiór utworu	• na podstawie wywiadu z autorką wypowiada się na temat funkcji humoru w tekstach literackich

4. Podróż w czasy starożytne	określa ramy czasowe starożytności	- wypowiada się na temat wierzeń ludzi żyjących w starożytności - wymienia najważniejsze cechy antycznej sztuki	wypowiada się na temat dziedzictwa kulturowego wywodzącego się z religii	wymienia osiągnięcia cywilizacyjne, które zawdzięczamy ludziom żyjącym w starożytności	- wypowiada się na temat dziedzictwa cywilizacyjnego starożytności, wartościując je - omawia wybrane dzieła antycznej sztuki
5. Niezlomność	- omawia treść fragmentów tekstu - wymienia przydomki Ateny i przypisywane jej atrybuty	wymienia cechy charakteru Ateny i ilustruje je przykładami	określa temat mitu i wyjaśnia jego funkcję	ocenia postępowanie bogini	dyskutuje na temat wpływu emocji na postępowanie
6. Pokora	omawia treść fragmentu tekstu	- układa plan wydarzeń przedstawionych w przypowieści - wymienia cechy bohaterów przypowieści i ilustruje je przykładami	- ocenia zachowanie ojca - wypowiada się na temat emocji towarzyszących starszemu synowi	- formułuje morał przypowieści - wyjaśnia znaczenie frazeologizmu <i>syn marnotrawny</i>	- dyskutuje na temat sensu dawania komuś drugiej szansy - omawia obraz Keitha Vaughana <i>Powrót syna marnotrawnego</i> - odnajduje w różnych źródłach inne realizacje motywu syna marnotrawnego
7. Silny charakter (lektura uzupełniająca)	- omawia treść fragmentów tekstu - określa rodzaj narracji	charakteryzuje bohatera utworu	- omawia sposób przedstawienia przeżyć wewnętrznych bohatera - interpretuje wskazane słowa	analizuje sposób przedstawienia rekinów	dyskutuje na temat sentencji i odnosi te słowa do wybranych tekstów kultury
8. Czarny charakter	- omawia treść fragmentów tekstu - wymienia cechy Lorda Voldemorta - omawia metody działania Lorda Voldemorta	- wskazuje cele Lorda Voldemorta - wymienia przeciwników Lorda Voldemorta	- omawia działania podejmowane przez Zakon Feniksa po to, aby unieszkodliwić Lorda Voldemorta - odnosi określenie <i>czarny charakter</i> do Lorda Voldemorta	ocenia postawę Korneliusza Knota	omawia postać będącą antywzorem z innego tekstu kultury
9. Jak komponować tekst i budować akapity?	- wymienia cechy dobrze skomponowanego tekstu - wskazuje w podanym tekście główne zdanie akapitu	- formułuje plan wypowiedzi argumentacyjnej - porządkuje wskazaną wypowiedź	- poprawia wskazane wypracowanie - formułuje wstęp do wypracowania - wskazuje wyrazy i	tworzy wewnętrznie uporządkowane, spójne wypracowanie	tworzy wewnętrznie uporządkowane, spójne wypracowanie, bezbłędne pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym

			wyrażenia sygnalizujące powiązania między zdaniem		
10. i 11. Jak napisać opowiadanie inspirowane mitem lub przypowieścią?	wymienia cechy mitu i przypowieści	- gromadzi informacje na temat symbolicznego znaczenia postaci mitologicznych - gromadzi informacje na temat metaforycznej wymowy przypowieści	- analizuje tekst współczesnej wersji mitu - analizuje tekst współczesnej wersji przypowieści	- redaguje opis przeżyć wewnętrznych postaci mitologicznej i/lub biblijnej - stworzyć opowiadanie inspirowane mitem i/lub przypowieścią	tworzy opowiadanie inspirowane mitem i/lub przypowieścią
12. i 13. Odmienne i nieodmienne części mowy	- wymienia odmienne i nieodmienne części mowy - charakteryzuje odmienne i nieodmienne części mowy	- nazywa części mowy występujące w tekście - uzupełnia tekst właściwymi przyimkami	- przekształca formy czasowników - używa czasowników we właściwych formach	- używa w zdaniach właściwych spójników - przeredagowuje zdania, używając właściwych zaimków	określa bezbłędnie formy odmiennych części mowy
14. Pisownia <i>nie</i> z różnymi częściami mowy – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	- wymienia części mowy, z którymi <i>nie</i> piszemy łącznie i rozdzielnie - wymienia wyjątki od obowiązujących reguł	uzupełnia tekst poprawnie zapisanymi wyrazami z <i>nie</i>	wskazuje regułę ortograficzną właściwą dla podanych przykładów	redaguje tekst, w którym występują poprawnie zapisane wyrazy z <i>nie</i>	zapisuje bezbłędnie tekst z poprawnie zapisanymi wyrazami z <i>nie</i>
15. Imiesłowy przymiotnikowe	- definiuje imiesłowy - definiuje imiesłowy przymiotnikowe czynne i bierne	wskazuje imiesłowy przymiotnikowe w podanym tekście	- wskazuje imiesłowy przymiotnikowe w tekście i dzieli je na kategorie - uzupełnia tekst właściwymi imiesłowami przymiotnikowymi	- przekształca formy czasowników w imiesłowy przymiotnikowe - omawia regułę tworzenia imiesłowów przymiotnikowych	samodzielnie i bezbłędnie tworzy i nazywa imiesłowy przymiotnikowe
16. Imiesłowy przysłówkowe	- definiuje imiesłowy przysłówkowe współczesne i uprzednie - omówić regułę tworzenia imiesłowów przysłówkowych	wskazuje imiesłowy przysłówkowe w podanym tekście	- wskazuje imiesłowy przysłówkowe w tekście i dzieli je na kategorie - uzupełnia tekst właściwymi imiesłowami przysłówkowymi	- przekształca formy czasowników w imiesłowy przysłówkowe - tworzy i nazywa imiesłowy przysłówkowe - omawia regułę tworzenia imiesłowów przysłówkowych	samodzielnie i bezbłędnie przekształca formy czasowników w imiesłowy przysłówkowe
17.	wymienia zasady pisowni	zastępuje określenia	tworzy imiesłowy z	redaguje tekst, w którym	samodzielnie i bezbłędnie

Pisownia <i>nie</i> z imiesłowami	<i>nie</i> z imiesłowami	oznaczające cechy imiesłowami z przeczeniem <i>nie</i>	przeczeniem <i>nie</i>	występują imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i>	redaguje tekst, w którym występują imiesłowy z przeczeniem <i>nie</i>
18. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	- odróżnia najważniejsze fakty i opinie - posługuje się pojęciami: <i>starożytność, sztuka antyczna, mit, przypowieść (parabola), symbol, epika, odmienne i nieodmienne części mowy, imiesłowy przymiotnikowe czynne i bierne, imiesłowy przysłówkowe współczesne i uprzednie, kompozycja tekstu, opowiadanie inspirowane mitem lub przypowieściami</i>	wykorzystuje najważniejsze konteksty	- wnioskuje - przedstawia własne stanowisko	- poprawnie interpretuje wymagany materiał - właściwie argumentuje - uogólnia, podsumowuje i porównuje	- wykorzystuje bogate konteksty - formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
19. Cienie i blaski życia	opisuje obraz	- opisuje postacie przedstawione na obrazie - omawia kolorystykę dzieła	- odnosi sytuację przedstawioną na obrazie do jego tytułu - omawia kompozycję dzieła	wypowiada się na temat roli gry światła	omawia wybrany tekst kultury tematycznie zbliżony do dzieła Auguste’a Renoira
20. Szczęście w nieszczęściu	omówia treść fragmentów tekstu	opisuje reakcje mędrca na poszczególne okoliczności	omawia funkcję pytań retorycznych w tekście	- interpretuje funkcję odniesień do zjawisk przyrody w tekście - określa myśl przewodnią poznanej bajki filozoficznej	interpretuje obraz Olega Kharkhana <i>Tragiczny list</i> w kontekście poznanej bajki filozoficznej
21. Podróż w czasy renesansu	- określa ramy czasowe renesansu - wyjaśnia pochodzenie nazwy epoki	- definiuje humanizm - wymienia najważniejsze dokonania renesansowe i określić ich funkcję - wymienia najważniejszych twórców epoki	omawia specyfikę sztuki renesansowej	omawia dzieło renesansowe	- omawia wybrane dzieło lub wynalazek Leonarda da Vinci - opisuje renesansowe miasto idealne

22. Twórca i jego dzieło – Jan Kochanowski	wymienia najważniejsze etapy życia Jana Kochanowskiego	charakteryzuje twórczość poety	wskazuje elementy renesansowe w twórczości Jana Kochanowskiego	przedstawia funkcję Czarnolasu w twórczości poety	tworzy CV Jana Kochanowskiego
23. Pół żartem, pół serio (lektura obowiązkowa)	omawia treść utworów	określa cechy fraszek	wskazuje elementy humoru we fraszkach	omówia sposób obrazowania w utworach	wskazuje konteksty utworów i nawiązania do nich
24. Na scenie życia (lektura obowiązkowa)	- wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>fraszka</i>, <i>wiersz sylabiczny</i>, <i>rym</i>, <i>powtórzenie</i> - omawia treść fraszki - wskazuje środki stylistyczne użyte przez Jana Kochanowskiego	- przedstawia układ rymów we fraszce - wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>fraszka</i> w różnych kontekstach	- omawia funkcję powtórzenia na początku fraszki - omawia funkcję środków stylistycznych użytych w utworze	- omówia funkcję wyliczenia wartości ważnych dla człowieka - interpretuje dwa ostatnie wersy utworu w odniesieniu do toposu świata jako teatru	omawia cechy wspólne poznanych fraszek
25. Wartość zdrowia (lektura obowiązkowa)	- wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>apostrofa</i> - omawia treść fraszki	wskazuje środki stylistyczne użyte przez poetę	- określa funkcję apostrofy rozpoczynającej utwór - określa funkcję wyliczenia	- formułuje główną myśl fraszki - interpretuje funkcję uosobienia w tekście	dyskutuje na temat aktualności poznanej fraszki
26. i 27. Przepis na szczęście (lektura obowiązkowa)	- wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>archaizm</i> - omawia treść utworów - wskazuje podmiot liryczny każdej z fraszek - wskazuje adresata lirycznego fraszki <i>Na dom w Czarnolesie</i>	- wypowiada się na temat podmiotu lirycznego każdej z fraszek - wskazuje apostrofę we fraszce <i>Na lipę</i> i wyjaśnia jej funkcję - przedstawia współczesne formy wskazanych archaizmów	- przedstawia stosunek Jana Kochanowskiego do natury na podstawie fraszki <i>Na lipę</i> - określa kontekst biograficzny fraszki <i>Na dom w Czarnolesie</i> - wskazuje archaizmy w utworach	omawia renesansowy charakter fraszek	dyskutuje na temat najważniejszych aspektów życia
28. Być szczęśliwym	- omawia treść wiersza - wskazuje podmiot liryczny utworu	wypowiada się na temat podmiotu lirycznego utworu	- omawia symbolikę ogrodu, przywołując kontekst biblijny - określa funkcję środków	interpretuje przyjęcie przez podmiot liryczny postawy wyprostowanej	- omawia język utworu Czesława Miłosza - tworzy notatkę w wybranej

		• dzieli wiersz na części tematyczne	stylistycznych użytych przez poetę • interpretuje tytuł utworu	• omawia postrzeganie szczęścia przez podmiot liryczny	przez siebie formie na temat życia i twórczości poety
29. Wiejska sielanka (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnia znaczenie pojęcia <i>pieśń</i> • omawia treść pieśni • wskazuje podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu	• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • wymienia obowiązki gospodarza i gospodyni	• omawia przedstawiony w wierszu kontrast pomiędzy życiem na wsi a życiem w mieście i określa jego funkcję • omówia funkcję środków stylistycznych użytych w utworze	• omawia koncepcję życia na wsi przedstawioną w wierszu • wskazuje środki stylistyczne użyte w utworze	• odnosi utwór do renesansowego humanizmu
30. Radość życia (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>rym gramatyczny</i>, <i>apostrofa</i>, <i>uosobienie</i> • omawia treść wiersza • wskazuje podmiot liryczny utworu	• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego utworu • określa rodzaje rymów występujących w wierszu	• interpretuje metafory użyte w wierszu • omawia funkcję personifikacji	• wyjaśnia przesłanie wiersza • nazywa adresata apostrofy zawartej w ostatniej zwrotce utworu i podaje jego określenia bliskoznaczne	• odnajduje w dowolnych źródłach informacje na temat filozofii epikurejskiej
31. Stara bieda	• formułuje główne myśli tekstu	• omawia na podstawie tekstu różnice pomiędzy Polakami a reprezentantami innych nacji • wymienia funkcje narzekania	• przedstawia zalety narzekania wymienione w tekście	• wyjaśnia znaczenie rysunku umieszczonego w podręczniku w odniesieniu do treści tekstu	• dyskutuje na temat funkcji narzekania • wymienia inne stereotypy dotyczące Polaków
32. i 33. Wobec śmierci (lektura obowiązkowa)	• omawia treść trenów • określa rodzaj liryki, który reprezentują treny	<i>Tren VII:</i> • wskazuje adresatów utworu <i>Tren VIII:</i> • wskazuje adresata utworu • wymienia cechy Urszulki przywołane przez podmiot liryczny	<i>Tren VII:</i> • omawia funkcję zdrobnień w wierszu • wyjaśnia dwojakie znaczenie wyrazu <i>skrzynka</i> użytego w utworze <i>Tren VIII:</i> • wyjaśnia funkcję kontrastu pomiędzy ukazaniem domu przed śmiercią Urszulki i po	<i>Tren VII:</i> • omawia funkcję wykrzyknienia użytego w puencie utworu • omawia funkcję odwołania do ubioru dziecka	wszystkie poznane treny: • porównuje poznane utwory i wyraża swoją opinię na temat zawartego w nich ładunku emocjonalnego • wskazuje cechy wspólne poznanych trenów

			tym wydarzeniu		
34. Co już wiemy o twórczości Jana Kochanowskiego?	• odtwarza najważniejsze fakty i opinie	• przedstawia najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • przedstawia własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
35. Przeżywanie straty	• omawia treść fragmentów tekstu • wskazuje narratora tekstu	• charakteryzuje narratora tekstu • opisuje sposób przeżywania żałoby przez narratora i jego mamę	• omawia relacje pomiędzy bohaterami • interpretuje sens zakończenia przywołanych fragmentów tekstu	• interpretuje sens zakończenia przywołanych fragmentów tekstu	• porównuje sposoby przeżywania żałoby przez bohaterów książki z tym przedstawionym w trenach Jana Kochanowskiego
36. Jak opisywać dzieła sztuki?	• wymienia elementy, które powinien zawierać opis dzieła sztuki • gromadzi informacje na temat opisywanego dzieła sztuki	• określa temat obrazu • określa kompozycję dzieła	• opisuje kolorystykę i nastrój obrazu • wypowiada się na temat proporcji dzieła	• redaguje opis wskazanego obrazu	• redaguje bezbłędnie opis wskazanego obrazu
37. Malarstwo	• wymienia typy dzieł malarskich	• rozróżnia najważniejsze typy dzieł malarskich • wymienia główne środki wyrazu dzieła malarskiego	• wskazuje główne środki wyrazu dzieła malarskiego na konkretnym przykładzie • wymienia kryteria, według których ocenia się obraz	• ocenia obraz według podanych kryteriów	• relacjonuje wizytę w galerii lub muzeum
38. Archaizmy	• wymienia rodzaje archaizmów	• zastępuje archaizmy wyrazami współczesnymi • wskazuje archaizmy w podanych zdaniach	• określa rodzaje podanych archaizmów	• określa funkcję archaizmów w tekście stylizowanym	• tworzy tekst z archaizmami
39. Części zdania i związki wyrazowe w zdaniu – przypomnienie wiadomości	• wymienia części zdania	• wskazuje główne części zdania i je nazwać • wskazuje w zdaniach określenia i je nazywa	• wypisuje związki wyrazowe występujące w podanych zdaniach • wskazuje zdania bezpodmiotowe	• układa wypowiedzenia z różnymi częściami zdania	• tworzy notatkę własnego pomysłu na temat części zdania i związków wyrazowych
40. Wypowiedzenia –	• wymienia rodzaje wypowiedzeń w zależności	• rozpoznaje rodzaje wypowiedzeń w zależności	• przekształca zdanie w równoważnik zdania i	• tworzy zdania złożone współrzędnie i podrzędnie	• tworzy tekst z wykorzystaniem różnego typu wypowiedzeń

przypomnienie wiadomości	od celu wypowiedzi • wymienia rodzaje zdań w zależności od liczby orzeczeń	od celu wypowiedzi • odróżnia zdanie od równoważnika zdania • rozpoznaje rodzaje zdań w zależności od liczby orzeczeń	odwrotnie • wskazuje w tekście zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte	• wskazuje w tekście zdania złożone współrzędnie i podrzędnie	
41. Zdania złożone współrzędnie – przypomnienie wiadomości	• wymienia rodzaje zdań złożonych współrzędnie	• rozpoznaje rodzaje zdań złożonych współrzędnie • stosuje poprawną interpunkcję w zdaniach złożonych współrzędnie	• tworzy wykresy zdań złożonych współrzędnie	• tworzy zdania złożone współrzędnie różnych typów	• tworzy zdania do wykresów zdań złożonych współrzędnie
42. Pisownia wyrazów wielką i małą literą – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	• wymienia zasady pisowni wyrazów wielką literą • wymienia zasady pisowni wyrazów małą literą	• uzupełnia tekst wyrazami zapisanymi z wielkiej i małej litery	• wyjaśnia zasady pisowni wyrazów wielką i małą literą, odnosząc się do podanych przykładów • wyjaśnia zasadę pisowni wielką literą wyrazów w zwrotach grzecznościowych	• stosuje zasadę pisowni wielką literą wyrazów w zwrotach grzecznościowych w samodzielnie zredagowanym tekście	• tworzy współpracując w grupie tekst dyktanda z zastosowaniem wyrazów zapisywanych wielką i małą literą
43. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• odtwarza najważniejsze fakty i opinie • posługuje się pojęciami: <i>renesans, sztuka renesansu, fraszka, tren, pieśń, wiersz sylabiczny, malarstwo, opis dzieła sztuki, archaizmy, wypowiedzenia, zdanie pojedyncze, zdanie złożone współrzędnie, zdanie złożone podrzędnie, równoważnik zdania, części zdania i związki wyrazowe w zdaniu</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • przedstawia własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
44. Relacje	• opisuje obraz	• wypowiada się na temat postaci przedstawionych	• omawia kompozycję dzieła • nazywa typ autoportretu,	• wypowiada się na temat funkcji mediów	• dyskutuje na temat estetyki selfie

międzyludzkie		na obrazie • określa sytuację, w jakiej zostały przedstawione postaci	który naśladuje artystka	społecznościowych	
45. Porozumienie	• omawia treść fragmentów tekstu • określa rodzaje narracji	• charakteryzuje głównego bohatera tekstu • przedstawia opinie Marka o rodzicach	• porównuje pierwszy i drugi wpis Marka oraz określa funkcję różnic między nimi • wskazuje elementy stylu potocznego i języka młodzieży w treści bloga Marka	• analizuje rozmowy ojca z synem • dokonać analizuje drugi wpis na blogu i wskazuje środki, za pomocą których bohater buduje swój wizerunek	• dyskutuje na temat blogów młodzieżowych
46. Trudy wychowania (lektura uzupełniająca)	• omówić treść fragmentów tekstu • omawia świat przedstawiony w dziele	• charakteryzuje bohaterów fragmentów utworu • przedstawia rodzinę opisaną we fragmentach utworu	• przedstawia opinie bohaterów na temat wychowywania dzieci	• interpretuje tytuł utworu	• interpretuje tytuł utworu w kontekście historycznym
47. Każdy może być dobry – sens życia według Ebenezera Scrooge’a (lektura obowiązkowa)	• określa rodzaj literacki utworu • wymienia wartości, którymi kierował się w życiu Scrooge, i wskazuje te, których początkowo mu zabrakło	• wyjaśnia, kim jest główny bohater utworu i jak jego charakter uwidacznia się w wyglądzie • określa stosunek narratora do głównego bohatera tekstu • przedstawia wartości, którymi kierował się w życiu Scrooge, i wskazuje te, których początkowo mu zabrakło	• interpretuje wskazany fragment utworu • opisuje uczucia Scrooge’a w chwili, gdy odeszła od niego ukochana kobieta • wskazuje w słowach Scrooge’a kierowanych do siostrzeńca wypowiedź ironiczną • porównuje Scrooge’a z jego siostrzeńcem na podstawie ich wypowiedzi	• pisze ogłoszenie, które zawiera informacje o wyglądzie postaci • cytuje sformułowania, dzięki którym narrator nawiązuje kontakt z czytelnikiem, i wyjaśnić, czemu służy taki zabieg	• omówia sposób spotęgowania przez narratora wrażenia tajemnicy i niesamowitości w opisie wydarzeń przy drzwiach domu Scrooge’a
48. Przemiana bohatera pod wpływem świąt	• wypowiada się na temat symbolicznego przesłania, jakie dla ludzi wierzących niosą święta Bożego Narodzenia	• opisuje, w jaki sposób w <i>Opowieści wigilijnej</i> zostało przedstawione Boże Narodzenie • określa stosunek	• przedstawia wcześniejsze relacje Ebenezera Scrooge’a z ludźmi i wyjaśnia, co stało się z osobami, które kochał • opisuje realia społeczne, w	• pisze rozprawkę na temat: „Czy – Twoim zdaniem – Ebenezer Scrooge wykorzystał swoją szansę, czy też jego przemiana była chwilowa?”	• przygotowuje prezentację na temat symboliki świąt w kulturze popularnej

(lektura obowiązkowa)	• opisuje wybrane święta z przeszłości głównego bohatera	Ebenezera Scrooge’a do świąt Bożego Narodzenia opisany na początku utworu • nazywa emocje towarzyszące Scrooge’owi w trakcie kolejnych podróży w czasie i przestrzeni • określa, co uświadomił sobie bohater podczas wizyty ostatniego ducha	których dorastała główna postać utworu • podaje przykłady zachowań i decyzji bohatera, które pokazują jego wewnętrzną przemianę • wyjaśnia, do jakich powszechnych skojarzeń związanych z Bożym Narodzeniem odwołał się Charles Dickens		
49. i 50. Realizm i fantastyka w utworze Charlesa Dickensa (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnia, w jaki sposób – oprócz bezpośrednich ocen i opisów – narrator charakteryzuje głównego bohatera opowiadania • opisuje sposób przedstawienia duchów w utworze	• omawia relacje między sferami realistyczną i fantastyczną w opowiadaniu	• wyjaśnia, czemu miało służyć wprowadzenie do utworu elementów fantastycznych	• sporządza spis problemów społecznych, które zostały zaprezentowane w <i>Opowieści wigilijnej</i>	• wskazuje różnice między światem współczesnym a tym przedstawionym w lekturze z uwzględnieniem warunków pracy, sytuacji dzieci i kobiet oraz problemu ubóstwa • przygotowuje mowę dla adwokata broniącego Ebenezera Scrooge’a, w której przekonuje on duchy świąt, by podjęły walkę o duszę tej postaci
51. Podróż w czasy oświecenia	• określa ramy czasowe oświecenia • wyjaśnia etymologię nazwy epoki	• wymienia priorytety oświeceniowe • wyjaśnia, co służyło rozpowszechnianiu idei oświecenia w Europie • wymienia dzieła sztuki oświeceniowej	• omawia specyfikę polskiego oświecenia • charakteryzuje sztukę oświecenia	• omawia wybrane dzieło oświeceniowe	• przygotowuje prezentację na temat wybranej postaci z epoki oświecenia
52. i 53. Twórca i jego dzieło – Ignacy Krasicki	• wymienia najważniejsze etapy życia Ignacego Krasickiego • omawia treść poznanych bajek	• wskazuje cechy gatunkowe w poznanych utworach	• wyjaśnia sens alegorii użytych w bajkach • przedstawia morały poznanych bajek	• wypowiada się na temat udziału Ignacego Krasickiego w inicjatywach oświeceniowych • wypowiada się na temat aktualności bajek poety	• pracując w grupie tworzy CV Ignacego Krasickiego
54.	• odtwarza najważniejsze	• wykorzystuje	• wyciąga wnioski	• poprawnie interpretuje	• formułuje i rozwiązuje

Co już wiemy o twórczości Ignacego Krasickiego?	fakty i opinie	najważniejsze konteksty	• przedstawia własne stanowisko	wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	problemy badawcze
55. Przemijanie (lektura obowiązkowa)	• omawia treść wiersza • wskazuje podmiot liryczny utworu	• wypowiada się na temat podmiotu lirycznego utworu • omawia postawę podmiotu lirycznego wobec otaczającej go rzeczywistości • nazywa rodzaje rymów występujących w utworze	• interpretuje sposób ukazania przemijania w wierszu • wskazuje stały związek frazeologiczny użyty w wierszu i omawia jego funkcję	• stawia tezę interpretacyjną • interpretuje funkcję środków stylistycznych użytych w wierszu	• analizuje obraz miłości przedstawiony w utworze
56. Zrozumieć miłość (lektura obowiązkowa)	• omawia treść fragmentu utworu • zapisuje w punktach historię Małego Księcia i róży	• wyjaśnia, jakie uczucia towarzyszyły Małemu Księciu w kontakcie z różą i jak one ewoluowały • wymienia konsekwencje <i>oswojenia</i> i wyjaśnia, co można dzięki niemu zyskać • tłumaczy, jak lis i Mały Książę rozumieli odpowiedzialność	• tłumaczy, czym było motywowane zachowanie róży i co chciała ona dzięki niemu zyskać • opisuje miłość Małego Księcia do róży i róży do Małego Księcia • wyjaśnia, co według lisa oznacza słowo <i>oswoić</i> i dlaczego używa on tego określenia zamiast słów <i>zaprzyjaźnić się, pokochać</i> • wyjaśnia, jak Mały Książę dzięki naukom lisa zaczął postrzegać swoją relację z różą	• wyjaśnia metaforyczne znaczenie ogrodu pełnego róż i charakteryzuje stosunek głównego bohatera do tych kwiatów przed rozmową z lisem oraz po niej • przedstawia swoje stanowisko na temat tego, w czym odpowiedzialność za drugiego człowieka przejawia się w codziennym życiu	• odszukuje w podanych fragmentach tekstu zdania o charakterze sentencji i wskazuje to, które najbardziej do niego przemawia • pisze rozprawkę popartą przykładami z utworów literackich i innych tekstów kultury na temat: „Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że miłość to uczucie paradoksalne, które przynosi szczęście i cierpienie?”
57. i 58 Mały Książę jako baśń i przypowieść (lektura)	• omawia treść utworu • zapisuje w punktach wydarzenia przedstawione w tekście • określa rodzaj literacki utworu	• wypowiada się na temat narracji w utworze i jej wpływu na sposób przedstawienia świata • wskazuje wydarzenia i sytuacje o charakterze	• przedstawia sytuację, w której znalazł się pilot krótko przed spotkaniem z Małym Księciem, i wyjaśnia, co ona może symbolizować • opisuje przemianę	• interpretuje decyzję Małego Księcia o odejściu w kontekście rozważań nad wymową utworu • odczytuje znaczenie motywu wody w <i>Małym Księciu</i> • wyjaśnia, dlaczego pilot	• dyskutuje na temat obecności zachowań, przedstawionych w utworze w świecie współczesnym

obowiązkowa)		baśniowym i realistycznym • wskazuje w utworze cechy przypowieści • charakteryzuje tytułowego bohatera na podstawie opisu jego planety i reakcji na różne doświadczenia	wewnętrzną pilota • wyszukuje w tekście fragmenty o charakterze aforyzmów • formułuje pytania, na które można odpowiedzieć aforyzmami z <i>Małego Księcia</i> • wskazuje adresata książki <i>Mały Książę</i> i uzasadnić swoje zdanie	wybrał się na poszukiwanie studni, choć ten pomysł wydawał mu się absurdalny	
59. Podróż Małego Księcia w poszukiwaniu... (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnia, dlaczego Mały Książę wyruszył w podróż	• omawia relację pomiędzy Małym Księciem a różą i przedstawia stan emocjonalny głównego bohatera w momencie rozstania • charakteryzuje mieszkańców poszczególnych planet • opisuje sytuację, w której Mały Książę zaczyna rozumieć sens swojej wędrówki i relacji z różą	• wyjaśnia, co symbolizują mieszkańcy poszczególnych planet • tłumaczy, czego Mały Książę dowiedział się o świecie dorosłych • tłumaczy, czym była podróż dla Małego Księcia i czego tak naprawdę poszukiwał bohater • formułuje listę przestróg, które należy mieć na uwadze, by nie podzielić losu mieszkańców przedstawionych planet	• wyjaśnia, w jakim świetle zostały przedstawione wartości rządzące światem dorosłych i co o nich myśli główny bohater książki • interpretuje symbolikę podróży w odniesieniu do poznanego utworu i w sensie ogólnym • redaguje subiektywny opis Ziemi	• redaguje subiektywny opis Ziemi i świata dorosłych i dzieci
60. Wybocowanie	• omawia treść wiersza	• charakteryzuje tytułową bohaterkę utworu	• określa nastrój utworu • omawia stan psychiczny bohaterki	• interpretuje wskazany fragment	• dyskutuje na temat możliwości poznania samego siebie
61. Jak przygotować wypowiedź argumentacyjną?	• wymienia etapy przygotowywania wypowiedzi argumentacyjnej	• wskazuje tezę i argumenty w zaprezentowanym tekście	• wskazuje różne typy argumentów w podanym tekście • formułuje argumenty potwierdzające podaną tezę	• tworzy wypowiedź argumentacyjną	• tworzy bezbłędnie wypowiedź argumentacyjną
62. Rzeźba	• wymienia etapy rozwoju rzeźby	• wskazuje najważniejsze cechy rzeźby na poszczególnych etapach jej rozwoju	• omawia elementy języka rzeźby na przykładzie wybranego dzieła	• ocenia dzieło sztuki według podanych kryteriów	• wypowiada swoją opinię na temat rzeźby abstrakcyjnej • przygotowuje prezentację na temat wybranego artysty

		• rozróżnia najważniejsze typy dzieł rzeźbiarskich ze względu na temat			• tworzy pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
63. i 64. Typy zdań złożonych podrzędnie	• wymienia typy zdań złożonych podrzędnie	• wskazuje w wypowiedzeniu orzeczenia i rozdziela zdania składowe • wskazuje zdanie nadrzędne	• formułuje pytania do zdań podrzędnych • określa typy zdań podrzędnych	• przedstawia relację zdań na wykresie	• układa zdania do zaproponowanych wykresów
65. Zdania złożone podrzędnie z imiesłowowym równoważnikiem zdania	• definiuje imiesłowowy równoważnik zdania	• uzupełnia podane wypowiedzenia imiesłowowymi równoważnikami zdania • poprawia wypowiedzenia z błędnym użyciem imiesłowowych równoważników zdania	• wymienia pytania, na jakie odpowiadają zdania podrzędne w podanych przykładach • wymienia warunki, jakie musi spełniać poprawnie skonstruowane wypowiedzenie z imiesłowowym równoważnikiem zdania	• przedstawia relację zdań na wykresie • przekształca podane wypowiedzenia tak, aby powstały imiesłowowe równoważniki zdania	• układa zdania z imiesłowowym równoważnikiem zdania do zaproponowanych wykresów
66. Mowa niezależna i mowa zależna	• wyjaśnia różnice pomiędzy mową niezależną a mową zależną	• wskazuje w podanym tekście mowę niezależną i mowę zależną	• przekształca wypowiedzi w mowie zależnej na mowę niezależną i odwrotnie • przekształca dowolny dialog na mowę zależną • stosuje w zapisie dialogu poprawną interpunkcję	• redaguje tekst, w którym wypowiedzi bohaterów mają formę mowy zależnej	• zredaguje bezbłędnie tekst, w którym wypowiedzi bohaterów mają formę mowy zależnej
67. Jak napisać streszczenie?	• wymienia etapy pisania streszczenia	• stosuje słownictwo przydatne przy pisaniu streszczenia • wskazuje usterki w podanym streszczeniu	• poprawia błędy w podanym streszczeniu • przygotowuje w punktach streszczenie ostatnio widzianego filmu	• tworzy streszczenie wybranego tekstu narracyjnego	• tworzy bezbłędnie streszczenie wybranego tekstu narracyjnego
68. Zasady cytowania tekstów	• przedstawia zasady cytowania tekstów • przedstawia zasady cytowania poezji • wymienia zasady	• uzupełnia podany tekst zawierający cytaty odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi	• tworzy tekst zawierający cytaty • wymienia zasady tworzenia opisu bibliograficznego	• tworzy opisy bibliograficzne cytowanych przez siebie źródeł	• tworzy bezbłędnie tekst zawierający cytaty i funkcjonalnie je wykorzystuje

	tworzenia opisu bibliograficznego				
69. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• odtwarza najważniejsze fakty i opinie • posługuje się pojęciami: <i>oświecenie, sztuka oświecenia, rzeźba, rymy męskie i żeńskie, alegoria, bohater dynamiczny, zdania złożone podrzędnie, zdania złożone z imiesłowowym równoważnikiem zdania, mowa zależna i niezależna, wypowiedź o charakterze argumentacyjnym</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • przedstawia własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
70. Człowieczeństwo	• opisuje, co widzi na obrazie	• nazywa gesty namalowanych postaci • omawia kompozycję obrazu	• interpretuje funkcję gestów namalowanych postaci • interpretuje przenikanie się kolorów i kształtów	• interpretuje tytuł dzieła w odniesieniu do źródła cytatu	• dyskutuje na temat sposobów przeciwdziałania dyskryminacji
Semestr II 1. Prezentowane wymagania edukacyjne są zgodne z treściami zawartymi w powyższym podręczniku do klasy siódmej. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen. 2. W powyższych wymaganiach edukacyjnych uwzględnia się również sprawdziany, prace klasowe, kartkówki, dłuższe i krótsze prace redakcyjne, prace na lekcji, projekty, innowacje, które podlegają kryteriom oceniania zawartym w przedmiotowych zasadach oceniania. 3. Kolejność realizacji tematów lekcji uzależniona będzie od potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów oraz dostępności lektur w zasobach biblioteki szkolnej.					
71. Odmienność	• omawia treść fragmentów tekstu	• wskazuje fantastyczne i realistyczne elementy	• wypowiada się na temat ciężaru emocjonalnego słów	• formułuje problem przedstawiony we fragmentach	• dyskutuje na temat przyczyn spełniania oczekiwań innych ludzi

	• prezentuje elementy świata przedstawionego	świata przedstawionego • charakteryzuje bohaterów fragmentów tekstu • porównuje postawy rodziców i rodzeństwa w stosunku do Barnaby'ego	matki	tekstu • wymienia przyczyny lęku przed innością	• dyskutuje na temat zalet i wad inności
72. Podróż w czasy romantyzmu	• określa ramy czasowe romantyzmu • przedstawia etymologię nazwy epoki	• wymienia najważniejsze elementy światopoglądu romantycznego • wymienia cechy bohatera romantycznego	• omawia najważniejsze cechy sztuki romantycznej • wymienia najważniejsze dzieła sztuki romantycznej	• omawia wybrane dzieło sztuki w odniesieniu do światopoglądu romantycznego	• przedstawia i omawia inne dzieła sztuki romantycznej
73. Twórca i jego dzieło – Adam Mickiewicz	• wymienia najważniejsze etapy życia Adama Mickiewicza	• wymienia najważniejsze utwory Adama Mickiewicza	• wskazuje elementy romantyczne w twórczości Adama Mickiewicza	• przedstawia informacje na temat życia poety w formie wybranej przez siebie notatki	• charakteryzuje twórczość poety
74. Wina i kara (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnia, do jakiej kategorii duchów należy Widmo • omawia sposób wywołania zjawy • ustala, czego Widmo żąda od zgromadzonych wieśniaków	• opisuje reakcję Guślarza na widok upiora • tłumaczy, jaką rolę odgrywają i co symbolizują w utworze towarzyszące zjawie ptaki • wymienia cechy charakteru złego pana i ilustruje każdą z nich odpowiednim przykładem z opowieści ptaków	• nazywa środki stylistyczne, dzięki którym zostały uwidocznione emocje Guślarza • wskazuje w podanym fragmencie utworu wyrazy, które nie są używane we współczesnym języku polskim, i podaje ich aktualne odpowiedniki • interpretuje nauki moralne przekazane przez duchy	• zabiera głos w dyskusji na temat: „Czy nauki moralne zawarte w utworze mają charakter uniwersalny?” • tworzy uniwersalny kodeks postępowania • pisze opowiadanie z elementami opisu przeżyć wewnętrznych, w którym przedstawia (w trzeciej osobie) historię jednego z ptaków – kruka lub sowy	• podaje propozycje, kim mógłby być współcześnie zły pan • uzasadnia na podstawie dramatu Adama Mickiewicza i innych tekstów literackich słuszność stwierdzenia, że wina nie pozostaje bez kary
75. i 76. Obrzęd dziadów w dramacie (lektura obowiązkowa)	• określa czas akcji utworu • zapisuje w punktach plan wydarzeń przedstawionych w dramacie Adama Mickiewicza	• określa funkcję dziadów w życiu przedstawionej społeczności • charakteryzuje relację między światem żywych a światem zmarłych nawiązaną dzięki dziadom • wyjaśnia, jaką rolę w	• wskazuje elementy obyczajów ludowych w utworze • wyjaśnia, w jakim celu poeta wprowadził do dramatu duchy, które pojawiają się w czasie obrzędu	• omawia światopogląd ludzi uczestniczących w dziadach • tworzy notatkę na temat przyczyn fascynacji romantyków obrzędami ludowymi	• porównuje dziady z innymi znanymi obrzędami religijnymi

		życiu gromady odgrywa Guślarz oraz co może oznaczać rozpalany przy nim ogień			
77. Romantyczny dramat pełen zagadek (lektura obowiązkowa)	wskazuje wydarzenie, które zburzyło przewidziany porządek dziadów, i wyjaśnić, jak zareagowali na nie Guślarz oraz zebrany lud	- tłumaczy, kim jest milcząca postać z zakończenia dramatu – zjawą czy żywym człowiekiem - opisuje milczącego bohatera z zakończenia utworu i wyjaśnia, do którego świata należy ta postać – rzeczywistego czy nadprzyrodzonego	- przedstawia genezę poszczególnych części <i>Dziadów</i> - interpretuje motto utworu pochodzące z dramatu Williama Szekspira	- wyjaśnia, jak rozumie zakończenie <i>Dziadów</i> cz. II - opracowuje własny pomysł na wystawienie wybranego fragmentu <i>Dziadów</i> cz. II na scenie i oddanie atmosfery dramatu	- wyjaśnia, w jaki sposób dzięki dziadom teraźniejszość łączy się z przeszłością i przyszłością uczestników obrzędu - wskazuje związki dramatu Adama Mickiewicza z obrazem Caspara Davida Friedricha <i>Cmentarz w śniegu</i>
78. i 79. Wyobraźnia (lektura obowiązkowa)	- wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>ballada, realizm, fantastyka, punkt kulminacyjny, nauka moralna</i> - omawia treść utworu - określa rodzaj literacki utworu	- ustala, jaką wiedzę na temat świata przedstawionego ma narrator - wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne w utworze - wskazuje punkt kulminacyjny utworu - charakteryzuje bohaterów utworu	- omawia stosunek narratora do przedstawionych zdarzeń - wyjaśnia sens nauki moralnej zawartej w utworze - wskazuje cechy gatunkowe w utworze	dyskutuje na temat nauki moralnej zawartej w balladzie	wypowiada się na temat adaptacji filmowej <i>Świtezianki</i>
80. Co już wiemy o twórczości Adama Mickiewicza?	odtwarza najważniejsze fakty i opinie	wykorzystuje najważniejsze konteksty	- wyciąga wnioski - przedstawia własne stanowisko	- poprawnie interpretuje wymagany materiał - właściwie argumentuje - uogólnia, podsumowuje i porównuje	- wykorzystuje bogate konteksty - formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
81. Miłość w obliczu śmierci	- omawia treść fragmentów tekstu - określa rodzaj literacki utworu	- wypowiada się na temat narracji w utworze - charakteryzuje uczucie łączące bohaterów	- omawia emocje bohaterów - interpretuje tytuł książki	analizuje sposób, w jaki bohaterowie mówią o chorobie	dyskutuje na temat sensu zaangażowania emocjonalnego w sytuacji, kiedy istnieje ryzyko utraty kochanej osoby

82. Wyzwania (lektura obowiązkowa)	• definiuje aforyzm	• wskazuje tematy, do których odnoszą się podane aforyzmy	• wyrazić swoimi słowami sens każdego poznanego aforyzmu	• interpretuje tytuł zbioru • ocenia aktualność aforyzmów Stanisława Jerzego Leca	• omawia grę słów w poszczególnych aforyzmach
83. i 84. Jak napisać rozprawkę?	• wymienia etapy pisania rozprawki • przedstawia schematy pisania rozprawki	• stosuje słownictwo przydatne przy pisaniu rozprawek • dopisuje wstęp i zakończenie do podanego fragmentu rozprawki • wybiera spośród podanych argumentów te, które można wykorzystać do uzasadnienia wskazanej tezy	• formułuje argumenty do podanego zagadnienia • formułuje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy • tworzy plan rozprawki na podstawie zaprezentowanej dyskusji	• samodzielnie formułuje tezę rozprawki • gromadzi argumenty, korzystając z różnych źródeł	• pisze rozprawkę poprawną pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym
85. Budowa słowotwórcza wyrazów	• definiuje wyrazy podstawowe i pochodne	• tworzy wyrazy pochodne od podanych wyrazów podstawowych • wskazuje wyrazy podstawowe dla podanych wyrazów pochodnych	• wskazuje formant w wyrazie pochodnym • wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów pochodnych	• wskazuje oboczności w wyrazach	• analizuje bezbłędnie podane wyrazy pod względem słowotwórczym
86. Rodzaje formantów i ich funkcje	• wskazuje w podanych wyrazach formanty i nazywa ich typy	• buduje wyrazy z podanych par wyrazowych i wskazuje wrostki	• dzieli podane wyrazy na grupy na podstawie ich znaczenia	• tworzy wyrazy o różnych kategoriach znaczeniowych	• wymienia funkcje formantów
87. Przedrostki i przyrostki o kłopotliwej pisowni	• omawia zasady pisowni przedrostków: <i>z-, s-, ś-, wz-, bez-, nad-, ob-, od-, pod-, przed-, roz-, w-</i> • omawia zasady pisowni przyrostków: <i>-dzki, -dztwo, -cki, -ctwo</i> • omawia zasady pisowni przyrostka <i>-stwo</i>	• uzupełnia wyrazy odpowiednimi przedrostkami • uzupełnia tekst wyrazami z kłopotliwymi przedrostkami	• tworzy przymiotniki od podanych nazw miejscowości • uzupełnia podane wyrazy odpowiednimi przyrostkami • uzupełnia tekst wyrazami z kłopotliwymi przyrostkami	• przekształca podane wypowiedzi tak, aby użyć wyrazu z przyrostkiem o kłopotliwej pisowni	• tworzy współpracując w grupie tekst dyktanda z wyrazami z kłopotliwymi przedrostkami

88. Wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo. Wyrazy pokrewne	definiuje wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo	wskazuje wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo	- wskazuje wyrazy należące do jednej rodziny - wskazuje rdzenie w podanych grupach wyrazów	uzupełnia rodzinę wyrazów	tworzy rodzinę wyrazów
89. Pisownia wyrazów z ó, u, rz, ż, ch, h – przypomnienie wiadomości	omawia zasady pisowni wyrazów z literami: ó, u, rz, ż, ch, h	uzupełnia tekst wyrazami z kłopotliwymi literami	wyjaśnia pisownię kłopotliwych liter w podanych wyrazach	wskazuje nieporozumienia, do których może dojść w razie niepoprawnego zapisu kłopotliwych liter	tworzy tekst z kłopotliwymi literami
90. Wyrazy złożone	definiuje wyraz złożony	- wskazuje wśród podanych przykładów wyrazy złożone - tworzy wyrazy złożone z podanych wyrazów	wypisuje wyrazy złożone z mapy Polski	poprawnie wymawia i odmienia podane wyrazy złożone	tworzy tekst z wyrazami złożonymi
91. Pisownia przymiotników złożonych	przedstawia zasady tworzenia przymiotników złożonych	przyporządkowuje przymiotniki złożone do odpowiednich ilustracji	wyjaśnia znaczenie podanych przymiotników złożonych	przekształca zdania tak, aby zawierały przymiotniki złożone	tworzyć przymiotniki złożone od podanych nazw własnych
92. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	- odtwarza najważniejsze fakty i opinie - posługuje się pojęciami: <i>romantyzm, sztuka romantyzmu, dramat, ballada, aforyzm, ironia, wyraz podstawowy, wyraz pochodny, parafraza słowotwórcza, temat słowotwórczy, formant, rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo, przedrostki i przyrostki o trudnej pisowni, rozprawka</i>	wykorzystuje najważniejsze konteksty	- wyciąga wnioski - przedstawia własne stanowisko	- poprawnie interpretuje wymagany materiał - właściwie argumentuje - uogólnia, podsumowuje i porównuje	- wykorzystuje bogate konteksty - formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

93. Dobro i zło	• opisuje, co widzi na obrazie	• opisuje kompozycję dzieła • wypowiada się na temat sposobu ukazania postaci na obrazie	• odnosi scenę na obrazie do opowieści biblijnej • omawia funkcję kolorystyki dzieła	• odnosi wizerunek kobiety do tradycji biblijnej	• odnajduje konteksty i nawiązania do zaprezentowanego obrazu
94. Pokusa	• omawia treść fragmentów tekstu • określa rodzaj narracji	• charakteryzuje bohaterów tekstu • omawia rolę Iana w grze	• opisuje świat wirtualny z punktu widzenia Miki	• wypowiada się na temat popełniania zła na niby w świecie nierzeczywistym	• dyskutuje na temat zalet i wad gier komputerowych
95. Altruizm	• omawia treść fragmentów tekstu	• wylicza fakty przedstawione przez Hannę Wieczorek • wskazuje fragmenty tekstu, w których autorka zaprezentowała swoje zdanie bądź opinię innych	• wyjaśnia, czemu służy przedstawianie faktów i opinii • przedstawia kompozycję tekstu	• omawia funkcję tytułu tekstu • wskazuje słowa klucze w tekście	• dyskutuje na temat przedstawiony we fragmentach artykułu
96. Fatalna siła miłości (lektura obowiązkowa)	• zapisuje w punktach plan wydarzeń przedstawionych we wskazanym fragmencie dramatu Juliusza Słowackiego	• określa sytuację życiową bohaterów realistycznych sceny 3 aktu I: Kirkora, Wdowy i jej córek • podaje różne określenia charakteryzujące Alinę i Balladynę oraz przytoczyć fragmenty utworu potwierdzające ten wybór • tłumaczy, czym dla każdej z siostr jest miłość	• wyjaśnia rolę sił nadprzyrodzonych w wydarzeniach przedstawionych w dramacie • wyjaśnia, o czym świadczą odpowiedzi na pytania Kirkora udzielane przez Alinę i Balladynę • wskazuje zabiegi artystyczne w scenie 1 aktu II, za pomocą których zostały uwidocznione silne emocje bohaterek • wymienia wątki miłosne zaprezentowane w utworze i nadaje im tytuły • przedstawia wnioski na temat roli miłości w życiu człowieka, które można wysnuć na podstawie lektury	• analizuje słowa i postępowanie obu siostr • analizuje losy wszystkich zakochanych bohaterów dramatu Juliusza Słowackiego i wyjaśnia, jaką cenę płaci każdy z nich za swoje zaangażowanie uczuciowe • pisze rozprawkę na temat: „Miłość – siła fatalna czy uczucie nadające sens życiu?”, w którym odwołuje się do różnych tekstów kultury	• analizuje plakat zapowiadający inscenizację <i>Balladyny</i> w reżyserii Artura Tyszkiewicza • formułuje na podstawie dramatu uniwersalne prawdy na temat ludzkiej psychiki • omawia nawiązania kulturowe obecne w utworze

			<i>Balladyny</i>		
97. Fantastyka, ironia i tragizm w dramacie Juliusza Słowackiego (lektura obowiązkowa)	• opisuje świat fantastyczny przedstawiony w dramacie • wskazuje sceny, w których przenikają się światy ziemski i nadprzyrodzony	• wymienia cechy dramatu, które wpłynęły na to, że autor użył w jego podtytule pojęcia <i>tragedia</i> • gromadzi informacje na temat dramatu romantycznego • udowadnia, że <i>Balladyna</i> ma cechy typowe dla gatunku literackiego, który reprezentuje	• wyjaśnia, jakie znaczenie dla rozwoju akcji dramatu Juliusza Słowackiego ma ingerencja bohaterów fantastycznych • określa funkcję baśni i legend w dramacie	• wskazuje po jednym przykładzie sceny komicznej i tragicznej w utworze i wyjaśnia, jaki efekt wywołuje połączenie tych kategorii • wyjaśnia, na czym polega tragizm losów tytułowej bohaterki utworu	• dyskutuje na temat pojawiającej się w dramacie ironii • wymyśla alternatywny rozwój akcji dramatu i zapisać przykładowy plan tych wydarzeń
98. i 99. Dramat o władzy, winie i karze (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnia, kiedy rozgrywa się akcja dramatu i co o tym świadczy • przedstawia w punktach etapy dochodzenia Balladyny do władzy	• omawia sposoby sprawowania władzy przez czterech królów wspomnianych w utworze Juliusza Słowackiego • tłumaczy, jaką królową chciała być Balladyna, i uzasadnia swoją odpowiedź odpowiednimi cytatami z ostatniej sceny dramatu • podaje przykłady z dramatu ilustrujące wyrachowanie i niemoralne postępowanie tytułowej bohaterki	• omawia zmiany, które zaszły w psychice Balladyny po dokonaniu pierwszej zbrodni • formułuje na podstawie losów Balladyny przestrogi, o których powinno się pamiętać w życiu	• zestawia biblijną opowieść o Kainie i Abli z historią przedstawioną w dramacie Juliusza Słowackiego • wyjaśnia, dlaczego Balladyna, mimo że uczciwie osądziła swoje zbrodnie, musiała zginąć • przedstawia na podstawie lektury <i>Balladyny</i> kilka uniwersalnych prawd o ludzkiej psychice	• wyjaśnia, jaką rolę w utrzymywaniu ładu moralnego odgrywa w dramacie rzeczywistość nadprzyrodzona • interpretuje sens słów Goplany o zemście natury
100. Co już wiemy o twórczości Juliusza Słowackiego?	• odtwarza najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • przedstawia własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze
101. Mowa nienawiści	• omawia treść fragmentów artykułu	• opracowuje profil hejtera na podstawie tekstu	• dokonuje analizy kompozycji tekstu,	• wskazuje na podstawie tekstu przyczyny zachowań mających	• dyskutuje na temat możliwości przeciwdziałania mowie

		• wskazuje cechy świadczące o popularnonaukowym charakterze tekstu	uwzględniając funkcję śródtytułów	u podstaw nietolerancję i ksenofobię	nienawiści
102. Etyka wypowiedzi, perswazja, manipulacja	• wymienia zasady etyki językowej • omawia sposoby naruszania etyki językowej • wymienia cechy wypowiedzi perswazyjnej • wymienia cechy wypowiedzi manipulacyjnej	• wskazuje wypowiedzi zgodne i niezgodne z zasadami etyki słowa • wyjaśnia, na czym polega perswazyjny charakter wypowiedzi	• podaje przykłady wypowiedzi perswazyjnych i manipulacyjnych • wyjaśnia, na czym polega manipulacyjny charakter wypowiedzi	• formułuje wypowiedź o wydźwięku negatywnym zgodną z zasadami etyki słowa	• formułuje tekst perswazyjny i tekst manipulacyjny
103. Środki perswazji i manipulacji w tekstach reklamowych	• wymienia sposoby nakłaniania wykorzystywane w reklamach	• podaje przykłady sloganów reklamowych	• analizuje skuteczność wybranego sloganu reklamowego • analizuje funkcję gry słów w podanych sloganach	• formułuje slogany reklamowe	• dyskutuje na temat funkcji <i>fake newsów</i> • analizuje zabiegi perswazyjne i manipulacyjne zastosowane w podanych reklamach
104. Jak przygotować przemówienie?	• przedstawia etapy przygotowywania przemówienia • wymienia środki retoryczne	• podaje przykłady użycia środków retorycznych • analizuje podane przemówienia	• porównuje podane przemówienia i ocenia ich skuteczność • analizuje niewerbalne środków komunikacji	• przygotowuje przemówienie i podejmuje próbę wygłoszenia	• wygłasza przemówienie
105. Treść i zakres znaczeniowy wyrazu	• definiuje pojęcia: <i>treść</i> i <i>zakres znaczeniowy wyrazu</i>	• podaje definicje wyrazów uwzględniające elementy ich treści • porządkuje wyrazy od tego o najszerszym zakresie znaczeniowym do tego o zakresie najwęższym	• koryguje wypowiedzi za pomocą wyrazów o szerszym zakresie znaczeniowym	• dopisuje do podanych wyrazów te o szerszym i węższym zakresie znaczeniowym	• dopisuje bezbłędnie do podanych wyrazów te o szerszym i węższym zakresie znaczeniowym
106. Synonimy, antonimy, wyrazy	• wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>synonim</i>, <i>antonim</i>, <i>wyraz wieloznaczny</i>,	• zastępuje podane wyrazy ich synonimami • podaje antonimy do	• odróżnia homonimy od wyrazów wieloznacznych	• wyjaśnia, na czym polega wieloznaczność podanych wyrazów	• podaje różne znaczenia wskazanych wyrazów

wieloznaczne i homonimy	homonim	podanych wyrazów			
107. Fonetyka – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	• przedstawia podział głosek • wymienia funkcje głoski <i>i</i> • przedstawia zasady akcentowania w języku polskim	• dzieli słowa na głoski i sylaby • podaje przykłady głosek miękkich, twardych, dźwięcznych, bezdźwięcznych, ustnych i nosowych	• wskazuje funkcje głoski <i>i</i> na podanych przykładach	• odpowiednio akcentuje wyrazy	• dzieli bezbłędnie podane słowa na głoski i sylaby, głoski dźwięczne, bezdźwięczne, twarde, miękkie, nosowe, ustne
108. Rozbieżności między mową a pismem	• przedstawia zasady, na jakich zachodzą upodobnienia fonetyczne	• wskazuje upodobnienia fonetyczne • wskazuje różnice pomiędzy mową a pismem, odwołując się do przykładów	• zaznacza strzałką kierunek upodobnienia	• tłumaczy różnice pomiędzy mową a pismem, odwołując się do przykładów	• tłumaczy bezbłędnie różnice pomiędzy mową a pismem, odwołując się do przykładów
109. Pisownia wyrazów z <i>q, ę, om, em, on, en</i> – przypomnienie i uzupełnienie wiadomości	• wymienia zasady pisowni wyrazów z <i>q, ę, om, em, on, en</i>	• uzupełnia podane zdania odpowiednimi formami wyrazów • wyjaśnia zasady zapisu podanych wyrazów	• poprawia błędy w podanym tekście • korzysta ze słownika w razie wątpliwości związanych z poprawnym zapisem wyrazów	• tworzy tekst z poprawnie zapisanymi wyrazami z <i>q, ę, om, em, on, en</i>	• tworzy grę dydaktyczną utrwalającą pisownię wyrazów z <i>q, ę, om, em, on, en</i>
110. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• odtwarza najważniejsze fakty i opinie • posługuje się pojęciami: <i>tragedia, tekst popularnonaukowy, tekst naukowy, artykuł, etyka wypowiedzi, perswazja, manipulacja, środki perswazji i manipulacji w reklamie, fonetyka, głoska, samogłoska, spółgłoska (miękka, twarda, dźwięczna, bezdźwięczna)</i>,	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • przedstawia własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

	<i>głoska ustna i nosowa, upodobnienia pod względem dźwięczności (wsteczne, postępowe, międzywyrazowe, udźwięcznienie, ubezdźwięcznienie), sylaba, akcent i intonacja, synonimy, antonimy, wyrazy wieloznaczne, homonimy, przemówienie</i>				
111. Konflikty	• opisuje, co widzi na obrazie	• omawia gesty osób przedstawionych na obrazie i ich usytuowanie względem siebie	• interpretuje funkcję kolorystyki zastosowanej przez artystkę • interpretuje funkcję rekwizytu, który trzyma w ręku jedna z namalowanych postaci	• interpretuje funkcję zegarka widocznego na obrazie	• przedstawia i omawia inne teksty kultury podejmujące temat konfliktów
112. Sens wojny	• omawia treść fragmentów tekstu • określa rodzaj narracji	• wypowiada się na temat bohaterów fragmentów tekstu • omawia dwa sposoby mówienia o wojnie: Ruperta Brooke’a i pana Gaydona	• odnosi temat wojny do sytuacji bohaterki utworu • wypowiada się na temat opinii pana Gaydona na temat wojny	• wyjaśnia znaczenie sformułowania o własnej wojnie użytego przez pana Gaydona	• przedstawia różne sposoby zaprezentowania wojny w wybranych tekstach kultury
113. Komizm charakterów (lektura obowiązkowa)	• opisuje sytuację przedstawioną we fragmentach aktu I utworu • podaje przykłady dosadnych sformułowań użytych przez Cześnika w czasie kłótni z Rejentem	• omawia zachowanie Rejenta podczas sprzeczki z Cześnikiem i wyjaśnia, o czym ono świadczy • uzasadnia stwierdzenie, że <i>Raptusiewicz</i> i <i>Milczek</i> to nazwiska znaczące, odwołując się do fragmentów aktu I	• wyjaśnia, w jaki sposób Milczek traktuje prawo i innych ludzi • opisuje i interpretuje zachowanie Cześnika i Rejenta przedstawione w didaskaliach do sceny 11 aktu IV oraz wyjaśnia znaczenie tego fragmentu utworu dla	• rozważa, czy zgoda Cześnika i Rejenta będzie trwała • gromadzi informacje o Cześniku i Rejencie oraz porządkuje je od najogólniejszych do najbardziej szczegółowych	• wyjaśnia, w jaki sposób Rejent i Cześnik pokrzyżowali sobie nawzajem plany i co byli w stanie poświęcić dla zemsty • podaje przykłady przedstawienia motywu zemsty w innych tekstach kultury • porównuje Cześnika i Rejenta

		wymienia cechy Rejenta ujawnione w scenie rozmowy z mularzami (murarzami)	zrozumienia postaw bohaterów w kolejnych scenach charakteryzuje stryja Klary na podstawie jego wypowiedzi		
114. Komizm i humor w <i>Zemście</i> (lektura obowiązkowa)	- podaje przykłady sprzeczności między tym, co mówią postaci utworu, a tym, co robią lub sądzą o innych, i wyjaśnia, czemu służy ukazanie tych sprzeczności - wymienia cechy bohaterów wyśmiane w <i>Zemście</i>	wyjaśnia, co to jest karykatura oraz na czym polega karykaturalne przedstawienie Cześnika i Rejenta	ocenia, czy w scenie, w której Papkin pragnie złożyć śluby wierności Klarze, styl jego wypowiedzi pasuje do sytuacji	- wskazuje podobieństwa i różnice pomiędzy poczuciem humoru w czasach Aleksandra Fredry i współcześnie - pisze rozprawkę na temat: „Czy zgadzasz się ze stwierdzeniem, że wśród bohaterów <i>Zemsty</i> nie ma postaci jednoznacznie złych ani jednoznacznie pozytywnych?”	- wyjaśnia, czym skutkuje wyśmianie pewnych cech - wyjaśnia, jaką rolę w życiu społecznym mogą odgrywać komik, komediopisarz i satyryk
115. i 116. <i>Zemsta</i> – komedia o polskim społeczeństwie (lektura obowiązkowa)	- odnajduje w utworze informacje dotyczące czasu i miejsca akcji oraz ocenia, czy mają one znaczenie dla jego wymowy i interpretacji - wskazuje wątek główny i wątki poboczne	- dzieli bohaterów utworu na pierwszoplanowych, drugoplanowych i epizodycznych - wyjaśnia, jaką rolę odgrywają w utworze bohaterowie epizodyczni	- interpretuje tytuł utworu w kontekście całej lektury i wyjaśnia, do czego doprowadziła tytułowa <i>zemsta</i> - sporządza katalog głównych wad Polaków na podstawie zachowań wszystkich bohaterów utworu - wyjaśnia sens motto utworu - analizuje zakończenie <i>Zemsty</i> i wyjaśnia, jakie przesłanie ono niesie - tłumaczy, do jakich postaw Aleksander Fredro chciał nakłonić Polaków	- tłumaczy, w jaki sposób plakaty zamieszczone w podręczniku nawiązują do wymowy <i>Zemsty</i> - ocenia, czy diagnoza społeczna Aleksandra Fredry jest ponadczasowa	- wskazuje w utworze elementy kultury sarmackiej - porównuje treść utworu z jego ekranizacją w reżyserii Andrzeja Wajdy - wskazuje zjawiska krytykowane we współczesnych komediach filmowych o polskim społeczeństwie i wyjaśnia, na czym polega zawarty w nich humor
117. Co wiemy o twórczości Aleksandra Fredry?	odtwarza najważniejsze fakty i opinie	wyciąga wnioski	przedstawia własne stanowisko	- poprawnie interpretuje wymagany materiał - właściwie argumentuje - uogólnia, podsumowuje i porównuje	- wykorzystuje bogate konteksty - formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

118. Konfrontacja (lektura uzupełniająca)	• omawia treść fragmentów tekstu	• charakteryzuje Alicję • omówia relacje pomiędzy Alicją a Klaudią	• porównuje reakcje bohaterów tekstu na zaistniałą sytuację	• wyjaśnia przyczyny buntu Alicji wobec zaistniałej sytuacji	• dyskutuje na temat reakcji na niezależne od nas sytuacje
119. Prostota	• omówia treść wiersza	• przedstawia relacje międzyludzkie i zasady obowiązujące w tytułowych <i>prostych krajach</i> • omówia stosunek podmiotu lirycznego do opisywanej rzeczywistości	• interpretuje metafory zawierające przymiotnik <i>prosty</i> • omawia funkcję pytań w poznanym wierszu	• formułuje przesłanie wiersza	• dyskutuje na temat znaczenia i funkcji prostoty
120. Jak napisać recenzję?	• wymienia elementy recenzji	• odróżnia recenzję od sprawozdania • selekcjonuje informacje przydatne przy pisaniu recenzji	• tworzy plan recenzji • ocenia poszczególne elementy recenzji	• pisze recenzję wybranego filmu, przedstawienia	• pisze bezbłędnie recenzję wybranego filmu, przedstawienia
121. Różne odmiany polszczyzny	• wymienia odmiany polszczyzny zależne od odbiorcy i sytuacji • przedstawia cechy odmian języka: oficjalnej i nieoficjalnej	• przedstawia cechy języka ogólnego i języka o ograniczonym zasięgu • uzupełnia tekst odpowiednimi wyrazami w zależności od kontekstu	• wskazuje wyrazy należące do polszczyzny oficjalnej i polszczyzny nieoficjalnej • wskazuje słownictwo należące do języka ogólnego oraz języka o ograniczonym zasięgu	• dostosowuje tekst do sytuacji komunikacyjnej	• tworzy tekst świadomie posługując się wybraną odmianą języka
122. Słownictwo o ograniczonym zasięgu	• wymienia przykłady słów o ograniczonym zasięgu	• tłumaczy, czym są profesjonalizmy	• rozpoznaje w tekście słowa o ograniczonym zasięgu, w tym profesjonalizmy	• przekształca tekst napisany w środowiskowej odmianie języka w tekst napisany językiem ogólnonarodowym	• tworzy słowniczek terminów charakterystycznych dla odmiany języka o ograniczonym zasięgu
123. Podsumowanie. Sprawdź, czy potrafisz	• odtwarza najważniejsze fakty i opinie • posługuje się pojęciami: <i>komedia, komizm, różne odmiany polszczyzny, oficjalna odmiana języka,</i>	• wykorzystuje najważniejsze konteksty	• wyciąga wnioski • przedstawia własne stanowisko	• poprawnie interpretuje wymagany materiał • właściwie argumentuje • uogólnia, podsumowuje i porównuje	• wykorzystuje bogate konteksty • formułuje i rozwiązuje problemy badawcze

	<i>nieoficjalna odmiana języka, kolokwializmy, język ogólnonarodowy, słownictwo o ograniczonym zasięgu, recenzja</i>				
--	--	--	--	--	--